

[Total No. of (i) Printed Pages 8 (ii) Questions 9]

Sub Code : 0536 (1048) Exam Code : 0006

Exam : B.A./B.Sc.(General), 6th Semester

Subject : Psychology

Paper : Paper : Behavioural Disorders
(in all mediums)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 70

Note: (i) Attempt **five** questions in all. **All** questions carry equal marks.

(ii) Attempt **one** question from each unit.

(iii) Question No.1 is **compulsory**.

Compulsory Question

1. Write short answer to any **seven** of the following : 2×7=14

(i) Phobia

(ii) Unipolar mood disorder

(iii) Anxiety

(iv) Cyclothymia

P.T.O.

0536 (1048)

- (v) Depressive Stupor
- (vi) OCD
- (vii) Aversion Therapy
- (viii) GABA
- (ix) Rational emotive therapy
- (x) Agoraphobia
- (xi) Selective amnesia
- (xii) Mutism

UNIT - I

2. Define Anxiety Disorder. Discuss the symptoms and etiology of Panic Disorder. 14
3. Throw a light on Dissociative Disorders. Discuss the clinical picture and symptoms of Dissociative Disorders. 14

UNIT - II

4. Define Mood Disorders. Compare the biological and psychological causes of mood disorders. 14

5. Discuss the clinical picture and symptoms of Mood Disorders. 14

UNIT - III

6. Write down the historical background of Schizophrenia and discuss its types as per DSM IV TR. 14
7. Define Schizophrenia. Explain etiology of Schizophrenia in detail. 14

UNIT - IV

8. Explain the following : 14
(a) Cognitive behaviour therapy.
(b) Humanistic Therapy.
9. Elaborate upon the treatment and strategies used in Psychodynamic Therapy. 14

हिन्दी माध्यम

निर्देश: (i) कुल 5 प्रश्नों के उत्तर दीजिए। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

(ii) प्रत्येक खण्ड से एक प्रश्न कीजिए।

(iii) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।

1. निम्न में से 7 प्रश्नों के उत्तर दीजिए : $2 \times 7 = 14$

(i) फोबिया

(ii) यूनीपोलर मूड डिसऑर्डर

(iii) एन्क्साइटी

(iv) साइक्लोथिमा

(v) डेप्रेसिव स्तूयोर

(vi) ओ०सी०डी०

(vii) वर्जन थेरापी

(viii) जी०ए०बी०ए०

(ix) रेशनल इमोटिव थेरेपी

(x) एगोराफोबिया

(xi) सलेक्टिव ऐनीमिया

(xii) मूटिज्म

इकाई - I

2. एन्क्साइटी डिसऑर्डर को परिभाषित कीजिए। पैनिक डिसऑर्डर के लक्षण तथा निदान शास्त्र (इटिओलोडी) का वर्णन कीजिए।

14

3. डिसोसियेटिव डिसऑर्डर पर प्रकाश डालिए। डिसोसियेटिव डिसऑर्डर के उपचारीय ढंग तथा लक्षण का वर्णन कीजिए।
14

इकाई - II

4. मानसिक व्यतिक्रम को परिभाषित कीजिए। मानसिक व्यतिक्रम के जैविक तथा मनोवैज्ञानिक कारकों की तुलना कीजिए।
14
5. मानसिक व्यतिक्रम उपचारीय चित्र तथा लक्षणों का वर्णन कीजिए।
14

इकाई - III

6. सिजोफ्रेनिया ऐतिहासिक पृष्ठभूमि को लिखिए तथा DSM IV TR के असधार पर इसके प्रकारों का वर्णन कीजिए।
14
7. सिजोफ्रेनिया को परिभाषित कीजिए। सिजोफ्रेनिया के निदान शास्त्र को विस्तार से स्पष्ट कीजिए।
14

इकाई - IV

8. निम्नलिखित को स्पष्ट कीजिए :
(i) कागनेटिव विहैवियर थेरेपी
(ii) ह्यूम्नेटिव थेरेपी
9. साइकोड्रामिक थेरेपी में प्रयोग आने वाले उपचार तथा योजनाओं पर सविस्तार प्रकाश डालिए।

(ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕਰਣ)

ਨੋਟ: (i) ਕੁਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਨਾ ਹੈ, ਹਰ ਇਕ ਸਵਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

(ii) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਨਾ ਹੈ,

(iii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਵਾਲ

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸਾਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ:

2×7=14

(i) ਫੋਬੀਆ (Phobia)

(ii) ਯੂਨੀਪੋਲਰ ਮੂਡ ਡਿਸਆਰਡਰ (Unipolar mood disorder)

(iii) ਚਿੰਤਾ (Anxiety)

(iv) ਸਾਈਕਲੋਥਾਈਮੀਆ (Cyclothymia)

(v) ਡਿਪਰੈਸਿਵ ਸਟੁਪੋਰ (Depressive Stupor)

(vi) ਓ.ਸੀ.ਡੀ. (OCD)

(vii) ਏਵਰਸ਼ਨ ਥੇਰੇਪੀ (Aversion Therapy)

(viii) ਜੀ. ਏ. ਬੀ. ਏ. (GABA)

(ix) ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਇਲਾਜ (Rational emotive therapy)

(x) ਐਗੋਰਾਫੋਬੀਆ (Agoraphobia)

(xi) ਸੇਲੇਕਟਿਵ ਏਮਨੇਸ਼ਿਆ (Selective amnesia)

(xii) ਗੁੰਗਾਪਨ (Mutism)

ਯੂਨਿਟ - I

2. ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ (Anxiety Disorder) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ, ਪੈਨਿਕ ਡਿਸਆਰਡਰ (Panic Disorder) ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਇਟਿਯੋਲੋਜੀ (symptoms and etiology) ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

14

3. ਡਿਸੋਸੀਏਟਿਵ ਵਿਕਾਰ (Dissociative Disorders) ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਵੋ। ਡਿਸੋਸੀਏਟਿਵ ਵਿਕਾਰ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕਲ ਪਿਕਚਰ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ (clinical picture and Symptoms) ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

14

ਯੂਨਿਟ - II

4. ਮੂਡ ਡਿਸਆਰਡਰਸ (Mood Disorders) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ ਮੂਡ ਡਿਸਆਰਡਰ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨਾਂ (biological and psychological causes) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

14

5. ਮੂਡ ਡਿਸਆਰਡਰਸ (Mood Disorders) ਦੇ ਕਲੀਨਿਕਲ ਪਿਕਚਰ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ (clinical picture and Symptoms) ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ - III

6. ਸਿਜ਼ੋਫਰੇਨੀਆ (Schizophrenia) ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਨੂੰ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਡੀ.ਐਸ.ਐਮ. IV ਟੀ. ਆਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ (its types as per DSM IV TR) ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

7. ਸਿਜ਼ੋਫਰੇਨੀਆ (Schizophrenia) ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਸਿਜ਼ੋਫਰੇਨੀਆ (Schizophrenia) ਦੇ ਇਟਿਯੋਲੋਜੀ (etiology) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ: 14

(a) ਕੋਗਨੇਟਿਵ ਬੀਹੈਵਿਯਰ ਥੈਰੇਪੀ (Cognitive behaviour therapy)

(b) ਹਿਊਮੈਨਿਸਟਿਕ ਥੈਰੇਪੀ (Humanistic Therapy)

9. ਸਾਈਕੋਡਾਯਨੈਮਿਕ ਥੈਰੇਪੀ (Psychodynamic Therapy) ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ (treatment and strategies) ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ। 14